

Millorar el matrimoni amb el pas del temps

La relació entre dues persones canvia amb el temps. Cal saber adaptar-se a l'evolució i a les circumstàncies que modifiquen la manera de estimar-se. La fe ajuda en aquest procés. Nou editorial sobre la família.

25/06/2016

És una realitat que el matrimoni viatja per diferents etapes -des del "enamorament" fins a l'amor de

benevolència, travessant per l'amor "madur"-; però, el pas del temps, les circumstàncies personals de cada cònjuge, les dificultats o altres aspectes ordinaris de la vida, no desfiguren l'essència del vincle matrimonial que s'origina en el mutu consentiment dels cònjuges manifestat legítimament: "Del matrimoni vàlid neix entre els cònjuges un vincle que, per la natura, és perpetu i exclusiu; a més, en el matrimoni cristià els cònjuges són enfortits i d'alguna manera consagrats per un sacrament peculiar en vista als deures i a la dignitat del seu estat"[1].

El consentiment inicial dels esposos és, per tant, essencial en el matrimoni, el constitueix; de tal manera que sense ell no existeix. És en aquest "sí, vull", manifestat recíprocament i en llibertat, on els esposos es transformen en una realitat nova, una unitat en la

diferència personal; tots dos assumeixen una aliança estable -el matrimoni- que és per a tota la vida, serà el lloc en què cada un busqui en el bé i la felicitat de l'altre la seva pròpia plenitud: només en el matrimoni arriben a ser realment una sola carn, una sola ànima.

D'aquesta unió única, exclusiva, perpètua, sorgeix l'ajuda mútua que es concreta en el dia a dia dels cònjuges a través de mil i un detalls d'auxili, cura, interès... Detalls que abasten des del més íntim i espiritual fins el material: un "t'estimo", un somriure, un obsequi en ocasions assenyalades, un ***"passar per alt petits refrecs sense importància que l'egoisme podria convertir en muntanyes; a posar un gran amor en els petits serveis de què es compon la convivència diària"***[2]. És a dir, un desplegar-se de la persona per realitzar el do total i

gratuït a la qual estan cridats els esposos.

L'ajuda mútua pròpia de l'amor d'enamorats, que sempre busca més perquè vol més, s'adreça també a contemplar el que encara és potencialitat. Referent a això Viktor Frankl diu: "L'amor és l'únic camí per arribar al més profund de la personalitat d'un home. Ningú és coneixedor de l'essència d'un altre ésser humà si no l'estima. Pel acte espiritual de l'amor s'és capaç de contemplar els trets i traços essencials de la persona estimada: fins a contemplar també el que encara és potencialitat, el que encara està per descobrir i mostrar-se. Encara hi ha més: mitjançant l'amor, la persona que estima possibilita l'estimat l'actualització de les seves potencialitats ocultes. Qui estima veu més enllà i urgeix a l'altre a consumir les seves inadvertides capacitats personals"[3].

Aquests detalls, que alimenten la vida matrimonial i que no s'han de descuidar pel pas del temps, augmenten i apamen l'amor; són el reflex tangible -i ineludible com a persones necessitades de les manifestacions pròpies de l'amor humà- de la quantitat i qualitat de l'amor: d'aquest amor que pot desvetllar les potencialitats ocultes. No oblidem que l'amor és un "avançat", és audaç, agosarat i valent fins a la temeritat per assolir la seva culminació: fer millor la persona que estima.

Aquestes manifestacions amoroses han d'estar acompanyades d'optimisme -un altre nom de l'esperança cristiana, entès com la "capacitat de transformar les equivocacions en oportunitats d'aprenentatge i creixement"[4]. Doncs el creixement és la fi de l'aprenentatge, i això en tots els aspectes de la vida d'una persona.

Optimisme que ha d'anar acompanyat de bones maneres, d'agraïment, que és una forma de reconèixer en l'altre el bé que la seva presència i amor ens proporciona; de la capacitat de perdonar i de demanar perdó; de saber-nos fràgils i dependents i, per tant, necessitats del favor i l'assistència de l'altre. Són peces de la fidelitat matrimonial i defensa davant els avatars inevitables de la vida.

El Papa Francesc, en una de les catequesis sobre el matrimoni i la família proposava en tres paraules un refugi, no exempt de lluita contra el propi egoisme, un camí per sostenir el matrimoni: "**Aquestes paraules són: “si us plau?”, “gràcies”, “ho sento”. De fet aquestes paraules obren el camí per viure bé en una família, per viure en pau. Són paraules senzilles, però no massa fàcils de dur-les a la pràctica! Contenen una**

gran força: la força per protegir la casa, fins i tot a través de moltes dificultats i proves; més aviat la seva mancança, obre a poc a poc esquerdes que la poden fer finalment enderrocar."[5].

I segueix el Papa: "La primera paraula és "si us plau?". Quan ens preocupem de demanar-ho gentilmente, fins i tot allò que potser pensem que podríem voler, nosaltres posem una defensa real de l'esperit de la convivència matrimonial i familiar. Entrar en la vida de l'altre, fins i tot quan forma part de la nostra vida, demana la delicadesa d'una actitud no invasiva, que renova la confiança i el respecte. La confiança, en definitiva, no et permet de donar-ho tot per descomptat. I l'amor, com més íntim i profund és, més exigeix el respecte de la llibertat i la

capacitat d'esperar que l'altre obri la porta del seu cor"[6].

Pel que fa a la segona paraula gràcies, diu el Papa: "Algunes vegades penso que ens estem convertint en una societat de males maneres i de males paraules, com si això fos un senyal d'emancipació. Ho hem sentit dir tantes vegades, fins i tot públicament. L'amabilitat i la capacitat d'agrair s'interpreten com un signe de feblesa, de vegades susciten fins i tot desconfiança.

Aquesta tendència ha de ser combatuda en el si de la família. Hem de ser intransigents en l'educació de l'agraïment, del reconeixement: la dignitat de la persona i la justícia social passen per aquí. Si la vida familiar es viu d'aquesta manera, també ho farà la vida social"[7].

Finalment, en referència al perdó: **"Paraula difícil, sens dubte, però tan necessària. Quan falta, les petites esquerdes s'eixamplen – sense voler-ho– fins a convertir-se en forats profunds. (...) Si no som capaços d'excusar-nos, vol dir que encara no som capaços de perdonar. En la casa on no es demanen disculpes, comença a faltar-hi l'aire, les aigües s'estanquen. Tantes ferides en els sentiments, tants trencaments en les famílies comencen amb la pèrdua d'aquesta paraula preciosa: "Disculpa'm"[8].**

A manera de conclusió, diu el Papa: **"La família viu de la delicadesa d'estimar"**.

En el dia a dia de la convivència conjugal i familiar pot ser fàcil perdre les formes, per milers de motius: cansament, presses, dificultats, un treball professional

molt exigent en dedicació i resultats, preocupacions pels fills, etc; però, no podem oblidar que aquest altre, aquesta altra a qui ens dirigim és la persona a la que un dia lliurement vam escollir per recórrer junts el camí de la vida i a la qual ens lliurem per amor.

Evocar el passat, esperar el futur

Al llarg de l'existència en comú, es donen alts i baixos, inevitables encara que sí superables. És important, doncs, evocar el passat, el moment d'aquella primera trobada única, i de l'elecció d'aquesta persona que ens semblava al principi com a excepcional i irrepetible amb la qual comparteixo els meus dies. Es tracta d'un exercici imprescindible de la memòria afectiva, que actualitza l'afecte: perquè convé, perquè fa bé a l'amor entès com a acte de la intel·ligència, de la voluntat i del sentiment; i llavors re-cordem

(tornem a col·locar, amb molt de compte, al cor) tots aquells trets distintius -també els defectes i les limitacions- que ens van portar a comprometre'ns, a estimar "per sempre".

També observem i ocupem el present amb la disposició de ser nosaltres mateixos i fer l'altre cada dia millor, amb la il·lusió renovada de reafirmar l'amor per enfortir la unió.

I el futur, que ens repta amb la seva incertesa, ahora que ens anima amb l'esperança que tot al nostre pas terrenal té com a finalitat la felicitat plena al Cel, amb la certesa que -com deia sant Josepmaria- el camí per anar al cel es diu... (el nom de la dona, o per a ella, el del marit).

En relació amb aquesta frase del fundador de l'Opus Dei, apunta Marta Brancatisano: "una frase senzilla com aquesta, adreçada a joves esposos i pares, té -malgrat el to

aparentment romàntic- una profunditat i un sentit innovador que conviden a reflexions gairebé inesgotables. Amb aquesta afirmació, Josepmaria Escrivà ultrapassa el plantejament que enfoca els deures conjugals com una cosa marginal respecte dels deures cap a Déu. Aquestes paraules són el començament d'una superposició sistemàtica de la relació amb Déu i amb el cònjuge, en el sentit que no es pot admetre ja la hipòtesi d'una vida cristiana plena *a latere* de la conjugal.

Aquesta perspectiva dóna una llum nova sobre el matrimoni, sobre l'amor humà i sobre la transmissió de la vida. No suposa normes noves, sinó sobretot un esperit nou de viure i de comprendre el valor de la vida matrimonial. Desperta la responsabilitat personal dels esposos, cridats a sortir de l'anonimat per ser actors d'una

trama fundant i insubstituïble en el pla de la Providència, com a primera cèl·lula d'amor i de vida que manifesta la cara del creador"[9].

Tal és la transcendència de l'amor humà viscut en plenitud, sense reservar-nos res, perquè sabem que "en l'ocàs de la nostra vida serem jutjats en l'amor", com deia sant Joan de la Creu.

La vida conjugal està cridada a adquirir matisos insospitats que porten a prioritzar el matrimoni per sobre de qualssevol altres circumstàncies o realitats, en tant que vocació específica -humana i sobrenatural per a cada un dels cridats a aquest estat. Per descobrir tals matisos és necessari no només l'amor sinó el bon humor: davant els errors que ens permeten allunyar-nos d'una pretesa i al mateix temps inabastable perfecció; davant les situacions adverses o les petites

distraccions; o quan les coses no surten com les havíem planejat ... saber riure's d'un mateix, acceptar la crítica constructiva amb agraïment i simpatia ajuden a no caure en l'orgull ferit, que tant mal fa a qualsevol relació, sigui d'amistat, filial o conjugal.

Bon humor també com a font de goig, per saber gaudir-nos en l'altre i amb l'altre: "quan es reconeix l'amor com el principal àmbit de donació intersubjectiva -del millor d'un mateix-, aquest amor adquireix immediatament la força i la bellesa del que és sagrat. I aquest amor és lúdic, és font de goig. Només en la donació de l'amor, l'home és capaç de pronunciar un tu ple de sentit. Un tu que designa el reducte més sagrat i íntim de la persona estimada"[10].

Un goig que és possible en tots els moments i circumstàncies de la vida, fins i tot en aquells tan dolorosos que

ens fan defugir del riure, de la contemplació de la bellesa, fins de l'apreciació de la bondat com una realitat omnipresent. En el dolor es manifesta la veritat de l'amor. Com li agradava dir a sant Josepmaria: "no oblidis que el dolor és la pedra de toc de l'Amor"[11].

Tots els trets d'ajuda mútua, el valor dels petits i grans detalls, la delicadesa de l'estimar-se, a la qual al·ludeix el Papa Francesc, l'optimisme i el sentit de l'humor, tot sense excepció, contribueix a fer palesa la meravella i la sorpresa davant l'altre. Aquí està la grandesa i la bellesa de l'amor conjugal, que redunda directament en el bé dels fills.

Moltes vegades s'ha dit: "si el matrimoni està bé, els fills estan bé". Es pot sostenir que el que més volen els fills és veure l'amor -perquè el senten, el palpan- que tenen els seus

pares: saber-se segurs, part d'un projecte familiar estable, on cada un té el seu lloc i és estimat incondicionalment, pel fet de ser fill. L'amor està en la base de tot procés educatiu sigui familiar o acadèmic. Per això, és comprensible que el primer acte educatiu per a cada fill sigui l'amor entre els seus pares.

"Ningú dona el que no té", és a dir, si no estimés no puc donar amor; però tampoc puc exigir-lo, i una educació sense amor despersonalitza ja que no arriba al nucli central, constitutiu de la persona. L'amor entre els pares és original -és anterior, és font, porta sempre la davantera-, i originant del fill -pro-creador o, dit amb gosadia: co-creador-; per això, l'amor dels pares, també és originant per al fill, perquè posa en ell -des dins, constitutivament- la capacitat d'estimar que és fundant de la seva originalitat, d'aquesta nova personalitat que ha vingut a

l'existència i es desplegarà,
creativament, en la seva biografia.

Hem estat creats per donar-nos i,
d'una manera molt especial, els pares
estan cridats a mostrar l'amor als
fills. Amor que s'expressa, entre
altres aspectes, en l'obertura a la
vida, que fa possible engendrar i
educar els fills, fi pròpi del
matrimoni; en els desvetllaments
perquè creixin sans i segurs; en
guiar-los i acompanyar-los en la
recerca de la felicitat, respectant-ne
la llibertat que és una de les més
grans manifestacions de l'afecte.

Si falla l'amor entre els esposos, es
trenca l'ordre natural del lliurament
recíproc, que té com a beneficiaris no
només els cònjuges sinó els fills. Tota
persona mereix sentir-se estimada
amb l'amor que només dos pares -
varó i dona- són capaços de donar i
transmetre.

En un futur els fills seran cridats per Déu a formar una família, o al celibat apostòlic o de la vida religiosa; i han de ser, en la major part dels casos, el que hagin vist en els seus pares. Avui eduquem no tant els metges, enginyers o advocats de demà, sinó els homes i dones que algun dia acolliran la vocació amb què Déu els busqui: i seran capaços de respecte, d'amor, de generositat i de lliurament en la mesura que l'hagin vist en els seus pares i compartit en les seves famílies.

Mirar el passat amb agraïment, el present amb determinació i el futur amb esperança, ajuda a viure el lliurament amb plenitud, acceptar el pas del temps en el matrimoni amb alegria, perquè és el signe que l'amor s'ha desenvolupat d'una manera harmònica: ha fet possible la transformació, el creixement i el lliurament dels esposos; i s'ha

intentat transmetre als fills, que no necessiten regals sinó afecte.

Carolina Oquendo

[1] *Catecisme de l'Església Catòlica*, 1638.

[2] Sant Josepmaria, *És Crist que passa*, n. 23.

[3] Frankl, Viktor: *El hombre en busca de sentido*, Barcelona 2004.

[4] Majeres, Kevin: "Mindfulness es Practice for Purity" (<https://purityispossible.com/index.php/mindfulness-as-practice-for-purity>).

[5] Papa Francesc, *Audiència*, 13-V-2015.

[6] *Ibíd.*

[7] *Ibíd.*

[8] Ibíd.

[9] *El paradís dels enamorats*
([www.es.josemariaescriva.info/
articulo/el-paraiso-de-los-
enamorados](http://www.es.josemariaescriva.info/articulo/el-paraiso-de-los-enamorados)).

[10] Pirfano Laguna, Iñigo: *Ebrietas: El poder de la belleza*. Ed. Encuentro. Madrid, 2012.

[11] Sant Josepmaria, *Camí*, n. 439.

.....

pdf | document generat
automàticament des de [https://
opusdei.org/ca-ad/article/el-matrimoni-
i-com-millorar-amb-el-pas-del-temps/](https://opusdei.org/ca-ad/article/el-matrimoni-i-com-millorar-amb-el-pas-del-temps/)
(05/04/2025)